

ve smyslu nezodpovědného přístupu učitele. Nejsou zde zahrnuty položky zaměřené na zmapování systematického rozvoje autonomie žáků v plánování, realizaci a hodnocení výuky a stanovených cílů vzdělávání. Ty lze částečně nalézt v oblasti *edukační řízení – požadavky* (např. „*podporuje vlastní názor žáků*“). Jako celek však dotazník poskytuje dostatek informací o přístupu učitele k žákům a pomáhá identifikovat případná slabá místa v rámci jejich vzájemné interakce. V evaluační zprávě jsou zároveň poskytnuta vodítka pro možné změny vedoucí ke zlepšení. Dotazník je třeba zadávat anonymně. Žáci by neměli být při vyplňování dotazníku vystaveni jakémukoliv nátlaku, jinak hrozí zkreslení údajů. Velmi tedy záleží na kontextu zadání dotazníku, zda byl např. zadán vedením školy s nesouhlasem konkrétního učitele či tato zpětná vazba byla naopak ze strany učitele žádána. Právě tento kontext bude do značné míry ovlivňovat také efektivitu přijímaných opatření.

Evaluační nástroj není specificky zaměřen na zhodnocení charakteristik školy zahrnutých do oblasti 6. Dílčí položky dotazníků však mapují charakteristiky učitelů, které jsou v tomto kritériu nepřímo zahrnuty (přestože se jedná o charakteristiku školy, je předpokládán určitý přístup ze strany učitelů, bez kterého by výborné úrovně nemohlo být dosaženo). Jedná se např. o položky mapující míru důvěry ve schopnosti a dovednosti žáků a jejich zlepšování, poskytovanou podporu při zprostředkování vzdělávacího obsahu, podporu kladných vztahů mezi žáky, které jsou zahrnuty v kritériu 6.3.

Od roku 2012 využilo elektronickou verzi dotazníku 29 škol, své učitele touto metodou hodnotilo 8 141 žáků. Je pravděpodobné, že některé školy využily i tištěnou verzi dotazníku, která však neumožňuje získání komplexní evaluační zprávy.

4.2.13 Anketa pro žáky – anketa škole na míru

Autoři nástroje: Tomáš Kohoutek a Jan Mareš

Tento evaluační nástroj byl taktéž vytvořen v roce 2012 v rámci projektu Cesta ke kvalitě. Jeho cílem bylo usnadnění a určitá strukturace zpětné vazby získávané od žáků. Jedná se přitom o komplexní zpětnou vazbu zahrnující více aspektů školního života, kterou by bylo obtížné získat v rámci běžného formálního i neformálního kontaktu se žáky. Autoři se při definování významu názorů žáků v rozhodovacích procesech školy opírají o relevantní literaturu o kultuře školy, která podporuje úspěšné učení (odborné texty J. Maňáka, M. Pola, J. Mareše aj.).

Nástroj byl vyvíjen s ohledem na další evaluační nástroje založené na dotazování aktérů vzdělávání: Anketou pro učitele a Anketou pro rodiče (taktéž vytvořeny v rámci projektu Cesta ke kvalitě). Nástroj je koncipován jako výchozí materiál, který svoji hotovou podobu získává až po úpravách realizovaných školou. Umožňuje tak variabilitu ve volbě témat a formulaci otázek (včetně možnosti zařazení vlastních otázek). Autoři usilují o maximální specifikaci obsahu ankety ve vztahu k potřebám konkrétní školy.

Nástroj byl vytvářen pro různé druhy a typy škol (2. stupeň ZŠ, střední školy s maturitními i nematuritními obory studia). Jeho tvorby (obdobně jako souvisejících anket pro učitele a rodiče) se účastnila skupina tvořená zástupci škol (vedoucími pracovníky a koordinátory autoevaluace). Konečnému návrhu ankety předloženému do pilotážepředcházela postupná úprava několika předchozích pracovních verzí a diskuze pracovní skupiny opřená o zkušenosti zúčastněných. Konečná verze ankety je výsledkem následného pilotního šetření. Do pilotáže se zapojilo 12 škol (900 žáků). Autoři konstatují, že tento počet není dostatečný pro stanovení orientačních norem pro jednotlivé typy a druhy škol.

Popis nástroje

Cílem nástroje je zjišťovat názory žáků na chod školy. V úvodu k textu je představena důležitost zpětné vazby od této cílové skupiny pro optimální fungování škol, dále pak možná